

ARBOR AS
Arborveien 10 (JE)
8693 HATTFJELLDAL

Saksbehandler:
Tilde Nygård

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Arbor AS - Hattfjelldal Kontrollnummer: 2021.025.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Bjørn M. Jarmund

Fra Statsforvalteren i Nordland:
Tilde Nygård

Andre deltagere fra virksomheten:
Stian Bråten

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:
Espen Henriksen
Sten Bruaas

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Arbor AS i Hattfjelldal den 14.10.2021. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland avdekket 3 avvik og ga 2 anmerkning(er) under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har en lagertank for olje som er større enn 10 m³, men som mangler oppsamlingsarrangement. Miljørisikoanalyse og øvrige dokumentasjonskrav til tanklagringen er heller ikke tilfredsstillende.
- Håndteringen av farlig avfall er ikke i tråd med avfallsforskriften kapittel 11
- Virksomheten har ikke oversikt over oljeinnhold i vann i utslippet fra oljeutskilleren

Anmerkninger:

- Virksomheten har ikke risikovurdering eller skriftlige rutiner for kontroll med den nedgravde dieseltanken
- Virksomheten har ikke tatt prøver av utslipp til luft siden 2014

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 6 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

25.10.2021	Tilde Nygård	Oddlaug E. Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Hattfjelldal kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ARBOR AS	
Organisasjonsnr.: 973092855	Eies av: 945011092
Bransjenr. (NACE-kode): 16.210 - Produksjon av finerplater og andre bygnings- og møbelplater av tre	

Kontrollert enhet

Navn: Arbor-Hattfjelldal AS	Anleggsnr.: 1826.0001.01
Kommune: Hattfjelldal	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Treforedling	
Tillatelse gitt: 27. juni 1973	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Deponi
- Utslipp til luft
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Arbor AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Arbor AS innen **26.11.2021** sende en skriftlig

redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet, ev. med en tidsfestet handlingsplan som beskriver når og hvordan avvik skal rettes.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland v/Tilde Nygård.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 20.09.2021. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Arbor AS bli ilagt et gebyr på kr 20 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for tilsyn av inntil én dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Begrunnelse for vedtak

Bakgrunn

I brev av 20.09.2021 varslet vi at vi vurderte å benytte gebyrsats 2 eller 3, som utgjør henholdsvis kr 27 100 og kr 20 300, for inspeksjonen. Dere ga kommentarer til dette varselet i brev til oss av 04.10.2021. I kommentarene påpeker dere at det varslede gebyret synes for høyt da gebyret etter forrige tilsyn i 2011 bare var på kr 4 400, og at bedriften er liten og oversiktlig. Dere foreslo at vi i stedet burde benytte gebyrsats 6 (kr 3 400).

Vi gjør oppmerksom på at tilsynsgebyrene har økt betraktelig siden forrige tilsyn ved bedriften, se mer om dette i [nyhetsartikkel fra Miljødirektoratet](#) fra 22.12.2016. Gebyrsats 6 som foreslått av bedriften kan bare brukes når total tid til forberedelser, inspeksjon, reisetid og etterarbeid tilsvarer ½ dagsverk.

Lovgrunnlag

Gebyrordningen reguleres i kapittel 39 i forurensningsforskriften og bygger på hovedprinsippet i forurensningsloven om at "forurenser skal betale". Det følger av forurensningsforskriften § 39-3 at den ansvarlige for virksomheten skal betale gebyr til statskassen for forurensningsmyndighetens saksbehandling og kontrolltiltak. Det betyr at det er en plikt til å betale gebyr, og forurensningsmyndigheten skal alltid fatte et gebyrvedtak ved arbeid med tillatelser og ved kontroll. Gebyrplikten gjelder helt uavhengig av størrelsen på virksomheten. Forurensningsmyndigheten skal vedta hvilken gebyrsats som gjelder i det enkelte tilfellet og gebyret skal fastsettes på bakgrunn av forventet ressursbruk, jf. § 39-3 tredje ledd. Ressursbruk vil i praksis si kostnadene ved den arbeidstiden som brukes.

Bakgrunn for beregning

I beregningen av antall ukeverk/dagsverk tilsynet krever skal følgende faktorer inkluderes:

Forberedelser, reisetid (delvis), utførelsen av kontrollen, skriving av rapport i etterkant, eventuell oppfølging. Det er ikke meningen at de virksomheter som er slik geografisk plassert at det gir lang reiseavstand for forurensningsmyndigheten, skal ha en større gebyrkostnad enn de virksomheter som tilfeldigvis er plassert nærmere og som av den grunn gir kortere reiseavstand. Av denne grunn kan ikke reisetid/kostnad belastes fullt ut, og kan bare dekkes inn innenfor en viss ramme. En reisetid på 1-2 timer hver vei, dvs. 3-4 timer totalt, er ansett som rimelig å belaste virksomheten for. De kostnader som er forbundet med selve reisen, og som påløper utover dette, skal dekkes av forurensningsmyndigheten selv. Er det flere inspektører som deltar, skal kun kostnaden for en inspektør regnes inn på tilsynsdagen. Dersom flere deltar i forberedelse og etterarbeid, skal tiden for dette regnes med.

Beregning av tidsbruk i forbindelse med endagstilsyn hos Arbor AS

Statsforvalteren i Nordland foretar inspeksjon hos Arbor AS. Anlegget er regulert i tillatelse til virksomhet fra 1973, samt noen kapitler i forurensingsforskriften (kapittel 18) og avfallsforskriften (kapittel 11). Arbor AS er en bedrift som bearbeider tre og produserer sponplater. Bedriften har også et nedlagt industrideponi. Bedriften har ett av de større anleggene som Statsforvalteren i Nordland er myndighet for. Tilsynet er frekvensbasert, og gjennomføres av 3 inspektører. Oppgavene mellom de tre er slik at det er en leder, med hovedansvar for forberedelse, kontakt med bedriften, utarbeidelse av sjekklister og som leder intervjuet. Den hovedansvarlige har også hovedansvar for å ferdigstille rapporten. De andre inspektørene har ansvar for å bistå i intervjuet, være aktive lyttere, ta notater, og delta og ta bilder under befaringen. De andre deltakerne skal også gjøre kvalitetssikring for at vi skal få tilsyn som er mest mulig likt utført og iht. sjekklister. Følgende ressursbruk beregnes:

1. Forberedelse:

Leder gjennomfører gjennomgang av tidligere tilsynsrapporter og korrespondanse, uttak av informasjon om virksomheten, utarbeidelse av sjekklister, internt møte/samtale med tidligere kontrollør/saksbehandler og medinspektør. Ressursbruk: 1,0 dagsverk
Medinspektørene er med på forberedelsesmøte, og forbereder seg ved å lese seg opp på historikken til bedriften. Ressursbruk: 0,5 dagsverk. Totalt blir det 1,5 dagsverk til forberedelser.

2. Gjennomføring:

Inspektørene ankommer virksomheten kl 10.00 etter ca. 2,5 times samlet reisetid med én overnatting. Inspeksjonen blir gjennomført, og tilsynet avsluttet hos bedriften ca. kl. 14:45. Vi slår av ca. én times tidsbruk hos bedriften som ble brukt til å undersøke og diskutere forhold relatert til ny utslippstillatelse. Vi teller kun reisetid for én kontrollør, og runder det ned til 4 timer t/r. Reisetid på inntil 4 timer er det helt vanlig at vi belaster bedrifter for. Vi teller kun tidsbruk for én kontrollør når det gjelder reisetid og tidsbruk hos bedriften på tilsynsdagen, og da ble det benyttet til sammen 1 dagsverk på gjennomføringen av inspeksjonen.

3. Etterarbeid

Det tar ca. ett dagsverk for inspektøren å skrive ferdig rapporten. Da er det også tatt høyde for tid med å lese gjennom og følge opp bedriftens svar, når dette kommer. Det ble avdekket 3 avvik som må følges opp. Dette arbeidet vil bli gjort av inspeksjonsleder, uten særlig bistand fra medhjelperne.

Konklusjon:

Ifølge oversikten over vil det være aktuelt å benytte gebyrsats 3 (tilsvarende 3 dagsverk) for dette tilsynet.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen og nettsiden til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har en lagertank for olje som er større enn 10 m³, men som mangler oppsamlingsarrangement. Miljørisikoanalyse og øvrige dokumentasjonskrav til tanklagringen er heller ikke tilfredsstillende.

Avvik fra:

Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 18. Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall §§ 18-4, 18-5, 18-6, 18-7 og 18-8.

Kommentarer:

Forurensningsforskriften kapittel 18 (Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall) stiller en rekke krav som blant annet gjelder for virksomheter som lagrer petroleumsprodukter i tanker større enn 10 m³ (se § 18-2 for detaljer om forskriftens virkeområde). Tanker som er omfattet av kapitlet og som inneholder stoffer som er væske ved normalt trykk og temperatur, skal ha et effektivt oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum og som tåler de aktuelle kjemikaliene eller det farlige avfallet (§ 18-6 c).

Arbor AS har en lagertank for fyringsolje som rommer mer enn 10 m³. Dere opplyste under tilsynet at dere ikke utnytter hele tankens kapasitet, men i dette regelverket så er det dimensjoneringen av tanken som utløser kravene i tanklagringsforskriften. Tanken er ikke sikret med dobbel vegg eller annen form for oppsamlingsarrangement. Lagringen av olje er dermed i strid med forurensningsforskriften § 18-6 c.

I forskriftens § 18-4 ligger det krav om miljørisikoanalyse etter fastlagte kriterier. Forskriften har i tillegg krav til tiltak (risikoreduserende og forebyggende, §§ 18-5 og 18-6) og beredskap (§ 18-7) som skal ha miljørisikoanalysen som utgangspunkt. Forskriften har også en bestemmelse (§ 18-8) om at den ansvarlige til enhver tid skal kunne dokumentere at kravene

i kapittelet er oppfylt. Arbor AS ettersendte en miljørisikovurdering fra 2001 som inneholdt en grovanalyse på tanklagring av olje, men denne er utdatert og virksomheten må innføre rutiner for risikovurdering, drift, kontroll og beredskap for tanklagring iht. dagens krav i tanklagringsforskriften.

Figur 1: Bildet viser en eldre oljetank som er større enn 10 kubikkmeter

Avvik 2

Virksomhetens farlige avfall er ikke tilstrekkelig merket og sikret, og enkelte fraksjoner blir heller ikke riktig innlevert

Avvik fra:

Avfallsforskriften § 11-5 og § 11-8

Kommentarer:

Lagring og merking

Farlig avfall skal lagres utilgjengelig for uvedkomne, under tak og på tett dekke, lagringen skal være risikovurdert og det skal være innført tiltak for å hindre utslipp til grunn eller vann. Farlig avfall skal håndteres forsvarlig, og i forsvarlighetskravet ligger også en plikt til å merke avfallet med hva det er. Vi viser til Miljødirektoratets faktaark [M-284 | 2014 Håndtering av farlig avfall](#) som beskriver dette.

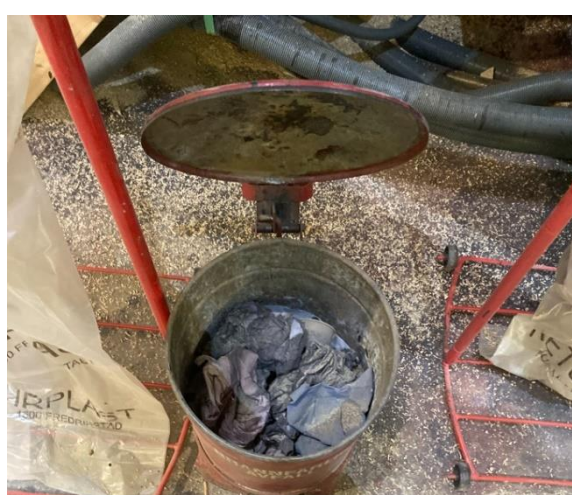
På bedriftens område var det lagret farlig avfall på mange ulike steder, mye av dette var ikke forsvarlig merket og det var ikke sikkert hva som faktisk var fylt på flere av beholderne. På farlig avfalls-lageret utendørs sto det flere småbeholdere med kjemikalier, men også oljefat og en IBC med spillolje. Det var ikke noe oppsamlingsarrangement for disse.

Figur 2: Bildet til venstre viser utendørs-lager under tak, men uten oppsamlingsarrangement. Bildet til høyre viser lagring innendørs, det var uklart hvor mye av dette som var farlig avfall. Avfall på begge lagringsplassene manglet god merking.

Leveringsplikt

Arbor AS leverer farlig avfall flere ganger i året, og deklarerer dette. Det er likevel noen fraksjoner som mangler i avfallet som er deklarerert, herunder spraybokser og absorbenter for olje-/kjemikaliesøl. Slike absorbenter skal deklarerer under EAL-kode 15 02 02. På anlegget ble det observert bruk av tøyller flere steder, og sorbent for å samle opp søl. Når slikt materiale blir brukt, vil det i de fleste tilfeller ende opp med å være farlig avfall som ikke må gå i restavfallet, og som skal leveres minst én gang i året på lik linje med annet farlig avfall. Det skal også deklarerer som egen fraksjon og ikke blandes med annet farlig avfall.

Figur 3: Bildet til høyre viser full beholder med spraybokser på verkstedet. Bildet til venstre viser brukte tøyller i beholder merket brannfarlig avfall.

Avvik 3

Virksomheten har ikke oversikt over oljeinnhold i vann i utslippet fra oljeutskilleren

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Kommentarer:

Arbor fikk installert en oljeutskiller rundt 2014. Virksomheten har rutiner for årlig kontroll og tømning av denne. Det er deklart en del slam fra tømning av oljeutskilleren, men lite olje. Det er ikke tatt prøver av oljeinnhold i utslippet fra oljeutskilleren i forbindelse med kontroll og tømning. Virksomheten har dermed ikke oversikt over hvor høy konsentrasjonen av olje i dette utslippet er, eller rutiner for kontroll av dette utslippet.

Jamfør internkontrollforskriften § 5 andre ledd nummer 7, skal virksomheten ha rutiner for å avdekke og forebygge avvik. Oljeinnholdet i avløpsvannet fra denne oljeutskilleren bør være lavere enn 50 mg/liter, jamfør forurensningsforskriften § 15-7.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten har ikke risikovurdering eller skriftlige rutiner for kontroll med den nedgravde dieseltanken

Kommentarer:

Nedgravde tanker er ikke omfattet av tanklagringsforskriften, men i henhold til internkontrollforskriften skal virksomheten ha risikovurderinger og rutiner for å avdekke og forebygge avvik. Under tilsynstidspunktet kunne bedriften ikke legge frem noen risikovurdering eller rutiner for kontroll med dieseltanken.

Figur 4: Dieselanlegg med nedgravd dieseltank på 12 000 liter

Anmerkning 2

Virksomheten har ikke tatt prøver av utslipp til luft siden 2014

Kommentarer:

I 2014 fikk dere foretatt utslippsmålinger i avgasskanalen ved tørka. Det ble målt og analysert for støv, karbonmonoksid og nitrogenoksider i utslippet. Bedriften har ikke krav om program for utslippskontroll i dagens tillatelse (fra 1973), men vilkår 11 i tillatelsen sier at bedriften plikter gjennom blant annet kontroller, å sørge for at driften av anlegget skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig. Dette omfatter også en plikt til å hindre driftsforhold som fører til forhøyede utslipp og til å redusere eller innstille driften under slike forhold dersom det da oppstår vesentlige overskridelser av de normale utslipp. En slik kontroll med utslippet som tillatelsen krever, fordrer hyppigere kontroll enn én gang i 2014, og så ingen videre kontroll i 7 år etterpå.

Disse kravene i tillatelsen sammenstilt med internkontrollforskriftens krav om skriftlige rutiner for avdekking og forebygging av avvik, gjør at anser Statsforvalteren at bedriften har krav om et program, eller i hvert fall rutiner, for utslippskontroll. Etter 2014 har bedriften også endret råstoffmixen ved at returflis brukes i produksjonen, dette er et eksempel på forhold som kan føre til endringer i utslipp og dere bør ha rutine for å risikovurdere om slike endringer kan påvirke utslippet, og vurdere behov for å kontrollere om utslippet har endret seg.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren